

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1956-1957.

SÉANCE DU 13 MARS 1957.

Rapport de la Commission des Finances chargée d'examiner le projet de loi contenant le budget des Pensions pour l'exercice 1957.

Présents : MM. Pierre DE SMET, président; ADAM, BREYNE, le baron DE DORLODOT, DE MAERE, DOUTREPONT, HARMEGNIES, LACROIX, LEEMANS, LIGOT, MOLTER, PARMENTIER, VAN LAEYS, VAN LOENHOUT, WIARD et BRIOT, rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le budget des Pensions est en progression constante et personne ne peut prévoir quand celle-ci s'arrêtera.

L'augmentation actuelle résulte non seulement de la revalorisation des pensions, mais aussi de l'augmentation du nombre de bénéficiaires. Des catégories de citoyens qui étaient privés de pension par le passé en ont obtenu une sous la garantie et avec intervention financière de l'Etat.

Le désir de tout homme de s'assurer une vieillesse à l'abri de la misère est parfaitement compréhensible et légitime. Il pose un problème extrêmement important pour le pays.

La charge des pensions de guerre est en augmentation, quoique le nombre de titulaires diminue dans des proportions assez élevées, surtout pour ce qui concerne les invalides de la guerre 1914-1918.

Cette situation résulte, en ordre principal, de la loi du 30 mars 1956 majorant de 8 p. c. les pensions des grands invalides et de la loi du 3 juillet 1956 rajustant progressivement les pensions militaires d'invalidité et les pensions de réparation pour invalidité.

Une réduction sensible du budget des Pensions de guerre n'apparaîtra qu'en 1974, c'est-à-dire lorsque les annuités fixes de 1.510.000.000 de francs, prévues par le « Fonds de dotation », auront été supprimées.

R. A 5300.

Voir :

Document du Sénat :
5-III (Session de 1956-1957) : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1956-1957.

VERGADERING VAN 13 MAART 1957.

Verslag van de Commissie van Financiën belast met het onderzoek van het wetsontwerp houdende de begroting van Pensioenen voor het dienstjaar 1957.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De begroting van Pensioenen stijgt voortdurend en niemand kan voorzien wanneer hieraan een einde zal komen.

De huidige vermeerdering is niet alleen het gevolg van de herwaardering van de pensioenen, maar ook van het groter aantal pensioengerechtigden. Sommige categorieën van burgers die vroeger geen pensioen genoten, hebben er nu een verkregen onder de waarborg en met de financiële bijdrage van de Staat.

Het streven van ieder mens naar een kommerloze oude dag is begrijpelijk en gewettigd, maar stelt ons land voor een buitengewoon belangrijk probleem.

De last van de oorlogspensioenen wordt zwaarder, hoewel het aantal gerechtigden, vooral onder de invaliden van de oorlog 1914-1918, sterk afneemt.

Dit vloeit hoofdzakelijk voort uit de wet van 30 Maart 1956 die de pensioenen van de grootinvaliden met 8 pct. verhoogt, en uit de wet van 3 Juli 1956 tot geleidelijke aanpassing van de militaire invaliditeitspensioenen en de vergoedingspensioenen voor invaliditeit.

De begroting van de oorlogspensioenen zal eerst in 1974 gevoelig verminderen, wanneer de vaste annuiteten van 1.510.000.000 frank uit het « Dataiefonds » zullen komen te vervallen.

R. A 5300.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :
5-III (zitting 1956-1957) : Ontwerp overgezonden door de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

Les pensions anciennes augmentées et les pensions nouvelles ont eu pour conséquence de porter le budget de 1957 à 13.016.480.000 francs contre 11.944.908.000 francs en 1956. Un examen comparatif de ces deux derniers budgets est particulièrement intéressant.

* * *

Bien que les catégories de dépenses prévues au budget des Pensions soient inchangées, l'on constate en 1957, une augmentation de dépenses par rapport à l'exercice précédent.

Ce phénomène n'est pas nouveau et n'est pas propre à l'exercice qui nous occupe. En effet, l'on assiste à une augmentation continue de ces dépenses dont le tableau figurant à la page 15 de l'Exposé général du budget de 1957 et reproduit ci-dessous montre la progression pour les six dernières années.

Comparaison des dépenses réelles des exercices 1951 à 1955 avec prévisions pour l'exercice 1956 ajusté et l'exercice 1957.

(en millions de francs)

van de verhoging van de vroegere pen-
sioenen de toekenning van nieuwe, bedraagt
voor 1957 13.016.480.000 frank tegen
10.000.000 frank in 1956. Een vergelijking van
rotingen is bijzonder interessant.

* * *

Hoewel de categorieën van de uitgaven op de begroting van pensioenen niet zijn veranderd, zijn de uitgaven voor 1957 tegenover het vorige dienstjaar toch weer toegenomen.

Dit verschijnsel is niet nieuw en komt niet alleen in 1957 voor. Deze uitgaven worden steeds zwaarder en in een tempo dat voor de zes laatste jaren blijkt uit de hierna volgende tabel, die ontleend is aan de Algemene Toelichting van de begroting voor 1957 (blz. 15).

Vergelijking van de werkelijke uitgaven over de dienstjaren 1951 tot 1955 met de voorzieningen voor het aangebaste dienstjaar 1956 en het dienstjaar 1957.

(in miljoenen franken)

BUDGET — <i>BEGROTING</i>	Dépenses réelles. — <i>Werkelijke uitgaven</i>					Budget ajusté — <i>Aangepaste begroting</i>	Prévisions budgétaires — <i>Begrotings- ramingen</i>	
	Définitives — <i>Definitieve</i>				Provisoires — <i>Voorlopige</i>			
	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	
Pensions. — <i>Pensioenen</i>	10.073	10.631	10.823	10.832	12.448	12.598	13.016	

Par rapport au budget de 1956 corrigé, le projet actuel présente un excédent de 418,3 millions, ainsi que l'indique l'Exposé général précité, à la page 39, excédent dont le détail complet figure à la page 38 du même document et est reproduit ci-dessous.

Groupées d'après la nature des pensions, les modifications des crédits pour 1957 par rapport à 1956 ajusté, sont justifiées comme suit :

(En millions de francs.)

bij de verbeterde begroting voor 1956 begroting, zoals gezegd wordt op blz. 9rengenoemde Algemene Toelichting, illioen gestegen; de hierna volgende daar op blz. 38 is afdrukkt, geeft hier- vkeurige voorstelling.

Ingedield volgens de aard van de pensioenen, worden de kredietwijzigingen voor 1957 ten opzichte van de aangepaste begroting 1956 verantwoord als volgt:

(in miljoenen franken)

	+	-	
I. — <i>Pensions civiles et militaires :</i>			I. — <i>Burgerlijke en militaire pensioenen :</i>
Index	68,4	—	Indexcijfer.
Accroissement du nombre et du taux des pensions .	113,9	—	Vermeerdering van het aantal en het bedrag van de pensioenen.
Loi du 3 juillet 1956 rajustant progressivement les pensions militaires d'invalidité	2,4	—	Wet van 3 Juli 1956 tot geldelijke aanpassing van de militaire invaliditeitspensioenen.

	+	-	
Arriérés de péréquation (paiements effectués à charge de 1956 pour 1955)	—	56,3	Perekwateringsachterstallen (betalingen uitgevoerd ten laste van 1956 voor 1955).
II. — <i>Pensions de guerre :</i>			II. — <i>Oorlogspensioenen :</i>
Index	114,7	—	Indexcijfer.
Nombre et taux des pensions :			Aantal en bedrag van de pensioenen :
Accroissement	18,7	—	Vermeerdering.
Réduction.	—	27,3	Vermindering.
Loi du 3 juillet 1956	68,2	—	Wet van 3 Juli 1956.
Loi du 30 mars 1956 (8 %, grands invalides de guerre) (paiements effectués à charge de 1956 pour 1955)	—	4,5	Wet van 30 Maart 1956 (8 %, grote oorlogsinvaliden) (betalingen uitgevoerd ten laste van 1956 voor 1955).
Loi du 15 mars 1954 : victimes civiles, arriérés exceptionnels	9,2	—	Wet van 15 Maart 1954 : burgerlijke oorlogsslachtoffers, uitzonderlijke achterstallen.
III. — <i>Pensions de vieillesse :</i>			III. — <i>Ouderdomspensioenen :</i>
Augmentation légale et annuelle :			Wettelijke en jaarlijkse verhoging :
a) Caisse nationale des Pensions de retraite et de survie	40	—	a) Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen;
b) Fonds de solidarité et de garantie (pensions travailleurs indépendants)	25	—	b) Solidariteits- en Waarborgfonds (pensioenen zelfstandige arbeiders).
Egalisation de l'intervention de l'Etat entre secteurs employés et ouvriers	10	—	Gelijksschakeling Staatstussenkomst sectoren bedienenden en arbeiders.
Contribution de l'Etat rentes de vieillesse et rentes de veuves	18	—	Staatsbijdrage in ouderdoms- en weduwenrenten.
Accroissement du nombre de pensionnés mineurs.	16	—	Vermeerdering aantal gepensioneerde mijnwerkers.
IV. — <i>Pensions provisoires et diverses :</i>			IV. — <i>Voorlopige en diverse pensioenen :</i>
Accroissement du nombre de pensionnés	1,9	—	Vermeerdering aantal gepensionneerden.

Pour ce qui regarde le budget de 1957, la cause la plus importante de l'aggravation de la charge résulte de la majoration du montant de certaines de ces pensions en raison de la hausse de l'index (183,1 millions).

D'autre part, les augmentations légales du taux des pensions et l'accroissement du nombre de pensionnés sont également parmi les causes de la majoration des dépenses constatées, majoration dont l'importance, compte tenu de certaines réductions, est de 76,1 millions.

Wat betreft de begroting voor 1957 is de voorname oorzaak van de lastenverzwarende te zoeken in de verhoging van sommige pensioenen ingevolge de stijging van het indexcijfer (183,1 miljoen).

Aan de andere kant is ook de wettelijke verhoging van de pensioenbedragen en de stijging van het aantal gepensioneerden een oorzaak van vermeerdering der uitgaven, die — met inachtneming van sommige verminderingen — 76,1 miljoen beloopt.

En effet, le taux de toutes les pensions servies par l'Etat est déterminé par la loi. Or, en 1955 et en 1956, des lois ont augmenté ces taux et le projet de budget des pensions de 1957 ne peut que traduire en chiffres, les diverses augmentations que ces lois ont prévues.

C'est ainsi que la loi du 2 août 1955 relative à la péréquation des pensions de retraite et de survie comporte des dispositions qui donnent dans certains cas un caractère de permanence à la péréquation — et partant à une augmentation continue des charges pour le Trésor — en ce sens que toute modification au statut pécuniaire des agents de l'Etat, des membres de l'enseignement et des militaires se répercute sur le taux des pensions nouvelles à concéder.

Par ailleurs, toute modification au maximum du traitement d'une catégorie quelconque d'agents de l'Etat, de personnel enseignant ou de militaires, entraîne automatiquement la révision du taux de toutes les pensions correspondantes, déjà en charge au moment de la révision du barème. Ceci n'est pas naturellement sans entraîner le paiement d'arriérés assez importants. En application de ces dispositions particulières, le Trésor devra, en 1957, supporter une dépense supplémentaire annuelle de l'ordre de 10 millions environ (comprise dans le total 76,1 millions déjà cité).

Pour les pensionnés de guerre, une loi spéciale, celle du 3 juillet 1956, prévoit un relèvement progressif du taux des pensions d'invalidité de guerre, s'échelonnant sur quatre années à dater du 1er juillet 1956. Pour l'année 1957, cette majoration représente un accroissement de charge budgétaire de 68,2 millions.

Au chapitre des pensions de vieillesse, les augmentations de crédit demandées sont consacrées par des lois, celle du 21 mai 1955 relative à la pension de retraite et de survie des ouvriers, qui prévoit une majoration annuelle de 40 millions de la subvention de l'Etat à la Caisse nationale des pensions de retraite, et celle du 30 juin 1956 relative à la pension de vieillesse des travailleurs indépendants qui prévoit également une majoration annuelle de la contribution de l'Etat de 25 millions pendant vingt ans.

En outre, le montant des pensions octroyées augmente en fonction de la durée plus longue de participation à la sécurité sociale et parallèlement s'accroît la contribution de l'Etat (18 millions).

Enfin, la majoration de crédit de 10 millions dont fait mention l'Exposé général du Budget (p. 38, « Egalisation de l'intervention de l'Etat entre secteurs employés et ouvriers ») est prévue au plan de financement développé dans le projet de loi relatif à la pension de retraite et de survie des employés, actuellement soumis à l'examen du Sénat. (Doc. n° 156, session de 1955-1956).

Het bedrag van alle door de Staat betaalde pensioenen is bij de wet vastgesteld. In 1955 en 1956 nu zijn er wetten aangenomen om deze bedragen te verhogen en de verschillende bij die wetten doorgevoerde verhogingen moeten noodzakelijkerwijze in het ontwerp van begroting van pensioenen voor 1957 tot uiting komen.

Aldus bevat de wet van 2 Augustus 1955 betreffende de perequatie van de rust- en overlevingspensioenen bepalingen die in sommige gevallen aan de perequatie — en derhalve ook aan de verzwareing van de lasten van de Schatkist — een permanent karakter verlenen, in die zin dat elke wijziging in de wedderegeling van de rijksofficieren, het onderwijsend personeel en de militairen een weerslag heeft op het bedrag van de nieuw toe te kennen pensioenen.

Aan de andere kant brengt iedere wijziging van de maximum-wedde van om het even welke categorie van rijksofficieren, leerkrachten of militairen automatisch de herziening mede van het bedrag van al de daarop berekende pensioenen, die bij de herziening van de weddeschaal reeds ten laste van de Staat zijn. Dit leidt natuurlijk ook tot betaling van vrij belangrijke achterstallen. Krachtens deze bijzondere bepalingen zal de Schatkist in 1957 een jaarlijkse bijkomende uitgaaf van circa 10 miljoen frank (die reeds in het voren genoemde totaal van 76,1 miljoen is begrepen) te dragen hebben.

Wat de oorlogsgepensioneerden betreft, voorziet een bijzondere wet, van 3 Juli 1956, in de geleidelijke verhoging van de pensioenen voor oorlogsinvalideit over een tijdvak van 4 jaren met ingang van 1 Juli 1956. Voor het jaar 1957 betekent deze verhoging 68,2 miljoen meer aan begrotingsuitgaven.

Ook de kredietverhogingen welke onder het hoofdstuk Ouderdomspensioenen worden gevraagd, zijn bekrachtigd bij de wet van 21 Mei 1955 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders, die in een jaarlijkse verhoging van de rijksbijdrage aan de Nationale Kas voor Rust- en Overlevingspensioenen ten bedrage van 40 miljoen voorziet, en bij die van 30 Juni 1956 betreffende het ouderdomspensioen der zelfstandigen, die op haar beurt voorziet in een jaarlijkse verhoging met 25 miljoen van de rijksbijdrage gedurende 20 jaren.

Bovendien stijgt het bedrag van de toegekende pensioenen met de duur van de deelneming in de maatschappelijke zekerheid, en neemt ook de rijksbijdrage in dezelfde verhouding toe (18 miljoen).

Ten slotte is ook de kredietverhoging ten bedrage van 10 miljoen, waarvan sprake in de Algemene Toelichting van de Begroting (blz. 38 « Gelijkenschakeling Staatstussenkomst sectoren bedienden en arbeiders ») bepaald in het financieringsplan van het wetsontwerp betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden dat bij de Senaat in behandeling is (Gedr. St. nr 156, zitting 1955-1956).

Le tableau ci-après traduirait assez bien les causes diverses d'augmentation et de diminution, sans distinguer les catégories de pension, en considérant donc le budget globalement :

Onderstaande tabel geeft, voor de begroting in haar geheel genomen, een vrij duidelijk beeld van de verschillende oorzaken van vermeerdering en vermindering, zonder evenwel een onderscheid te maken tussen de categorieën van pensioenen :

AUGMENTATIONS. — VERMEERDERINGEN :			
a) Index. — <i>Indexcijfer</i>	183,1	—	
b) Augmentations du taux et du nombre de pensions. — <i>Verhoging van de pensioenbedragen en van het aantal pensioenen</i>	150,5	—	
c) Augmentations légales des interventions de l'Etat. — <i>Wettelijke verhogingen van de Rijksbijdragen</i>	93,0	—	
d) Lois nouvelles (15 mars 1954 et 3 juillet 1956). — <i>Nieuwe wetten (15 Maart 1954 en 3 Juli 1956)</i>	79,8	—	
DIMINUTIONS. — VERMINDERINGEN :			
a) Arriérés de péréquation qui ne sont plus à prévoir pour 1957. — <i>Perekwatieachterstallen die in 1957 niet meer moeten worden betaald</i>	—	56,3	
b) Réductions pour arriérés aux victimes civiles qui ne sont plus à prévoir pour 1957. — <i>Vermindering voor achterstallen aan de burgerlijke slachtoffers, die in 1957 niet meer moeten worden betaald</i>	—	27,3	
c) Réductions pour arriérés aux grands invalides qui ne sont plus à prévoir pour 1957. — <i>Vermindering voor achterstallen aan de groot-invaliden, die in 1957 niet meer moeten worden betaald</i>	—	4,5	
Totaux. — <i>Totalen</i>	506,4	88,1	
Balance. — <i>Balans</i>		418,3	

Les tableaux annexés au présent rapport illustrent de façon saisissante les considérations émises ci-dessus au sujet de l'augmentation progressive des crédits prévus au budget des Pensions.

Ils donnent les prévisions de dépenses à longue échéance :

1° en avant égard au nombre de personnes rétribuées par l'Etat pour ce qui concerne les pensions civiles et militaires;

2° d'après les plans de financement établis par les législations particulières relatives aux différentes catégories de pensions sociales.

Questions et réponses.

QUESTION N° 1.

Sur le terrain de la réparation aux victimes du devoir militaire ou civique, les veuves de guerre se répartissent en plusieurs catégories. Ne convient-il pas d'unifier les divers régimes ?

RÉPONSE.

Il faut, pour expliquer les différences dont il s'agit, faire une distinction entre les veuves de guerre proprement dites,

De bij dit verslag gevoegde tabellen verduidelijken op treffende wijze wat hiervoren is gezegd over de geleidelijke stijging van de kredieten op de begroting van Pensioenen.

In deze tabellen zijn de ramingen van de uitgaven op lange termijn opgenomen :

1° met inachtneming van het aantal personen die door de Schatkist worden bezoldigd, wat betreft de burgerlijke en militaire pensioenen;

2° volgens de financieringsplannen die vastgesteld zijn bij de bijzondere wetten betreffende de verschillende categorieën van sociale pensioenen.

Vragen en antwoorden.

VRAAG Nr 1.

Op het gebied van de vergoeding aan de slachtoffers van de vaderlandse of burgerlijke plicht, worden de oorlogsveduwen in verschillende categorieën ingedeeld. Ware het niet gewenst eenheid te brengen in de verschillende regelingen ?

ANTWOORD.

Om die verschillen te verklaren, moet men een onderscheid maken tussen de eigenlijke oorlogsveduwen,

c'est-à-dire celles qui étaient mariées avant le fait qui a entraîné le décès de leur mari, et dont le droit à une réparation est comparable au droit commun en la matière,
et les veuves d'invalides de guerre,
c'est-à-dire celles qui ont épousé, après la guerre, un invalide de guerre reconnu ou un ancien combattant qui pourra être reconnu invalide après son décès. Il ne s'agit pas ici de réparation au sens du droit commun, mais d'une libéralité dont les effets sont mesurés par la loi.

En ce qui concerne les veuves de guerre, les régimes sont unifiés pour les deux guerres.

Ces veuves obtiennent une pension dont le taux actuel est de fr. 36.000
+ Index 5 % 1.800

Fr. 37.800
=====

Si la Commission des pensions estime que des éléments étrangers à la guerre entrent dans les causes du décès, elle peut réduire la base de ces pensions du quart ou de la moitié.

La réduction du quart est appliquée d'office lorsque le décès se produit plus de quinze ans après le fait dommageable; celle de la moitié, lorsqu'il se produit plus de vingt-cinq ans après ce fait.

Il y a donc ainsi deux nouvelles catégories de taux, unifiés pour les deux guerres :

1° Celle où il y a réduction du quart :

Taux actuel	fr. 24.748
+ Index 5 %	1.236
<hr/>	
Fr. 25.984	

2° Celle où il y a réduction de la moitié :

Taux actuel	fr. 16.500
+ Index 5 %	824
<hr/>	
17.324	

Il va de soi qu'à l'heure actuelle, c'est surtout parmi les veuves de la guerre de 1914/1918 que l'on trouve des pensions réduites du quart (décès plus de 15 ans après le 30 septembre 1919) et que les pensions réduites de la moitié ne se trouvent pratiquement que pour la guerre de 1914/1918 (décès plus de 25 ans après le 30 septembre 1919).

Pour ce qui concerne les veuves d'invalides de guerre (mariage après le fait dommageable) les limitations et conditions prévues par les lois sur la matière conduisent aux distinctions ci-après :

1° Les veuves de *grands invalides* (catégories déterminées par la loi du 13 mai 1929 pour la guerre 1914/1918 et par le statut spécial établi par les ar-

d.w.z. die gehuwd waren vóór het feit dat het overlijden van hun echtgenoot ten gevolge had en waarvan het recht op vergoeding kan vergeleken worden met het gemeen recht ter zake; en de weduwen van oorlogsvinvaliden,

d.w.z. die na de oorlog zijn gehuwd met een erkende oorlogsvinvalid of een oudstrijder die na zijn overlijden als invalide erkend kon worden. Het gaat hier niet om een vergoeding in de zin van het gemeen recht, maar wel om een begunstiging, waarvan de gevolgen door de wet zijn afgemeten.

Wat de oorlogsweduwen betreft, bestaat een eenvormig stelsel voor beide oorlogen.

Die weduwen bekomen een pensioen dat op dit ogenblik bedraagt fr. 36.000
+ Index 5 % 1.800

Fr. 37.800
=====

Indien de Pensioencommissie van oordeel is dat onder de oorzaken van het overlijden sommige niets met de oorlog te maken hebben, kan zij de grondslag van die pensioenen met een vierde of met de helft verminderen.

De vermindering met een vierde wordt ambtshalve toegepast wanneer het overlijden plaats vindt meer dan vijftien jaar na het schadelijk feit en de vermindering met de helft wanneer het meer dan vijf en twintig jaar na dat feit plaats vindt.

Er zijn dus twee nieuwe categorieën van bedragen die voor beide oorlogen gelden :

1° Die met een vermindering van een vierde
Huidig bedrag fr. 24.748
+ Index 5 % 1.236

Fr. 25.984

2° Die met een vermindering van de helft :
huidig bedrag fr. 16.500
+ Index 5 % 824

17.324

Het spreekt vanzelf dat men thans de met een vierde verminderde pensioenen (overlijden meer dan 15 jaar na 30 September 1919) vooral telt onder de weduwen van de oorlog 1914/1918 ; de met de helft verminderde pensioenen bestaan praktisch alleen voor de oorlog 1914/1918 (overlijden meer dan 25 jaar na 30 September 1919).

Wat de weduwen van oorlogsvinvaliden betreft (huwelijk na het schadelijk feit), leiden de beperkingen en de voorwaarden bepaald bij de ter zake geldende wetten tot volgend onderscheid :

1° De weduwen van de *groot-invaliden* (categorieën bepaald bij de wet van 13 Mei 1929 voor de oorlog 1914/1918 en bij het bijzonder statuut in-

ticles 13 et suivants des lois sur les pensions de réparation), ont droit à la pension complète : (36.000 fr + 1.800 francs index) quelle que soit la cause du décès, pourvu que le mariage avec le grand invalide reconnu ait duré au moins un an.

2e Guerre de 1914/1918 :

Pourvu que le mariage ait été contracté au plus tard le 31 décembre 1929, et qu'il ait duré un an au moins.

a) Les veuves qui établissent que la cause du décès de leur mari est en relation avec soit l'invalidité reconnue du vivant du mari, soit l'invalidité reconnue à la suite d'une demande supposée introduite le jour du décès, obtiennent une pension dont

le taux actuel est de	fr. 18.216
Index 5 p. c.	908
	<hr/>
	19.124

Si le mari est décédé plus de 25 ans après le 30 septembre 1919, ces veuves ne peuvent pas obtenir plus que les veuves de guerre dans le même cas, soit fr. 16.500

Index 5 p. c.	824
	<hr/>
	17.324

b) Les veuves qui n'établissent pas cette relation mais dont le mari était invalide à 60 p. c. pour maladie, ou à 30 p. c. pour blessure ayant donné lieu à l'octroi d'un chevron de blessure, obtiennent une pension dite de réversion calculée sur la base du tiers du principal de la pension dont bénéficiait le mari.

Les taux sont donc divers et, au demeurant relativement minimes.

3e Guerre de 1940-1945.

En dehors de ce qui est indiqué ci-dessus pour les veuves de grands invalides, il n'existe pour les veuves mariées après le fait dommageable qu'un cas où la pension est possible.

Il est prévu à l'article 24 de la loi sur les pensions de réparation, qui s'exprime comme suit :

« Les commissions prévues à l'article 45 peuvent reconnaître des titres à la même pension, sans conditions de durée de mariage, à la femme qui a épousé un prisonnier politique après sa rentrée de captivité, pour autant :

« 1° que le décès du mari se soit produit avant la promulgation de la présente loi;

« 2° que la cause du décès soit en relation certaine avec la captivité en qualité de prisonnier politique;

gesteld bij de artikelen 13 en volgende van de wetten op de vergoedingspensioenen) hebben recht op het volledig pensioen : (36.000 frank + 1.800 frank index), ongeacht de oorzaak van het overlijden, op voorwaarde dat het huwelijk met de erkende groot-invalide ten minste één jaar heeft geduurde ;

2e Oorlog van 1914/1918 :

Op voorwaarde dat het huwelijk ten laatste op 31 December 1929 werd afgesloten en ten minste één jaar heeft geduurde.

a) De weduwen die bewijzen dat de oorzaak van het overlijden van hun echtgenoot in verband staat hetzij met de invaliditeit erkend toen hun man nog in leven was, hetzij met de invaliditeit erkend ingevolge een aanvraag die geacht wordt ingediend te zijn de op dag van het overlijden, bekomen een pensioen waarvan het huidige bedrag beloopt

fr. 18.216

Index 5 pct.	908
	<hr/>
	19.124

Indien de echtgenoot overleden is meer dan 25 jaar na 30 September 1919, kunnen die weduwen niet meer bekomen dan de oorlogsweduwen die zich in hetzelfde geval bevinden, d.i. . . fr. 16.500

Index 5 pct.	824
	<hr/>
	17.324

b) De weduwen die dat verband niet kunnen bewijzen, maar wier echtgenoot invalide was tegen 60 pct. wegens ziekte of tegen 30 pct. wegens een kwetsuur die tot het verlenen van een kwetsuur-streep aanleiding heeft gegeven, bekomen een zogenaamd terugvallingspensioen berekend op de grondslag van één derde van het hoofdbedrag van het pensioen dat de man trok.

De bedragen zijn dus verschillend en overigens betrekkelijk gering.

3e Oorlog 1940-1945.

Buiten wat hierboven voor de weduwen van de grootinvaliden bepaald is, bestaat er voor de weduwen die getrouwd zijn na het schadelijk feit, slechts een geval waarin een pensioen kan verkregen worden.

Het is vermeld in artikel 24 van de wet op de vergoedingspensioenen, dat luidt als volgt :

« De in artikel 45 voorziene commissiën kunnen rechten op hetzelfde pensioen toevoegen, zonder voorwaarde van duur van het huwelijk, aan de vrouw die een politiek gevangene na zijn terugkeer uit gevangenschap heeft gehuwd, voor zover :

« 1° het overlijden van de man geschiedde vóór de afkondiging van deze wet;

« 2° de oorzaak van het overlijden onbetwistbaar verband houdt met de gevangenschap als politiek gevangene;

« 3e que le défunt n'avait pas introduit de demande de pension de réparation d'invalidité pour les lésions, infirmités ou maladies qui ont causé le décès ».

Dans ce cas la pension est de . . . fr.	36.000
Index 5 p. c.	1.800
	<hr/>
	37.800
	<hr/>

QUESTION N° 2.

Situation des veuves remariées et de celles qui, s'étant remariées, sont redevenues veuves.

RÉPONSE.

Guerre 1914-1918.

La veuve d'invalidé de guerre qui se remarie conserve le droit à pension annuelle de . fr.	8.100
Index 5 p. c.	405
	<hr/>
	8.505
	<hr/>

Si elle redevient à nouveau veuve, cette pension est portée à fr.	9.600
Index 5 p. c.	480
	<hr/>
	10.080
	<hr/>

La veuve de guerre proprement dite à laquelle le régime et les taux prévus pour la guerre de 1940-1945 ont été rendus applicables comme il est dit plus haut, perd dans ce cas sa pension.

Mais comme elle peut se réclamer de la législation propre à la guerre de 1914-1918, elle se voit appliquer le taux indiqué ci-dessus pour les veuves d'invalides.

Guerre 1940-1945.

La veuve de guerre qui se remarie perd sa pension.

Si cette veuve a des enfants du premier mariage, la pension est reportée sur la tête de ces enfants, qui en bénéficient jusqu'à ce que le dernier ait atteint l'âge de 21 ans ou sans limite d'âge pour l'enfant physiquement incapable, dès avant 21 ans, de pourvoir à sa subsistance.

QUESTION N° 3.

Où en est l'étude de l'octroi d'une pension de veuve de guerre aux veuves mariées après le fait dommageable ?

« 3e de overledene geen aanvraag voor een pensioen tot vergoeding van invaliditeit heeft ingediend, voor de verwondingen, verminderingen of ziekten die het overlijden hebben veroorzaakt ».

In dat geval beloopt het pensioen . fr.	36.000
Index 5 pct.	1.800
	<hr/>
	37.800
	<hr/>

VRAAG N° 2.

Toestand van de hertrouwde weduwen en van de weduwen die na een tweede huwelijk opnieuw weduwe geworden zijn.

ANTWOORD.

Orlog 1914-1918.

De hertrouwde weduwe van een oorlogsinvaliden behoudt het recht op een jaarlijks pensioen van fr.	8.100
Index 5 pct.	405
	<hr/>
	8.505

Wordt zij opnieuw weduwe, dan wordt het pensioen gebracht op fr.	9.600
Index 5 pct.	480
	<hr/>
	10.080
	<hr/>

De eigenlijke oorlogsweduwe op wie, zoals hierboven is gezegd, de regeling en de bedragen voor de oorlog 1940-1945 toepasselijk werden gemaakt, verliest in dat geval haar pensioen.

Maar aangezien zij ook aanspraak kan maken op de wetgeving betreffende de oorlog 1914-1918, ontvangt zij het bedrag dat hiervoren met betrekking tot de weduwen van invaliden is genoemd.

Orlog 1940-1945.

De oorlogsweduwe die hertrouwt, verliest haar pensioen.

Heeft deze weduwe kinderen uit het eerste huwelijk, dan wordt het pensioen overgedragen op deze kinderen, die het blijven genieten tot het laatste 21 jaar oud wordt of zonder leeftijdsgrens wat het kind betreft dat reeds vóór zijn 21e jaar lichamelijk niet in staat is om in zijn levensonderhoud te voorzien.

VRAAG N° 3.

Hoever staat het met de studie van de toekenning van een pensioen als oorlogsweduwe aan de weduwen die na het schadegeval zijn gehuwd ?

RÉPONSE.

Comme il a été exposé dans une réponse précédente, l'octroi d'une pension aux veuves 1914-1918 qui ont contracté mariage après le fait dommageable, mais avant le 31 décembre 1929, constitue une libéralité.

L'étude d'une libéralité de même espèce pour la guerre de 1940-1945 est conditionnée par plusieurs facteurs, à savoir les possibilités financières, les limites de la libéralité, et la mesure qu'il convient d'y apporter.

Cette étude est d'autant plus ardue que l'expérience de 1914-1918 a conduit à un régime regrettable de fraude et d'abus.

Il est peut être utile de rappeler les positions prises depuis 1940 en cette matière.

Dès septembre 1940, une réglementation transitoire pour les victimes militaires de la guerre 1940-1945, a écarté toute mesure de libéralité de l'espèce.

La libération nécessita des mesures provisoires en faveur des victimes du devoir civique 1940-1945. Elles s'en tinrent, elles aussi, au principe de la stricte réparation.

Le principe d'octroyer pension aux seules veuves qui avaient contracté mariage avant le fait dommageable fut, malgré de vives instances, maintenu dans la loi du 26 août 1947 qui fixait le statut définitif de la réparation aux victimes du devoir civique ou militaire de la guerre 1940-1945.

Deux exceptions, en prévoyant pension :

1° pour reconnaître le sacrifice des femmes qui ont consenti à épouser une grande victime de la guerre;

2° pour répondre à l'argument des fiancées qui ont attendu leur fiancé, *prisonnier politique*. La loi leur reconnaît la pension complète de veuve, pourvu que le mariage ait été contracté et que le décès se soit produit avant le 26 août 1947, sans que le défunt ait introduit une *demande* de pension. On a estimé qu'il y avait dans le fait du décès, peu après le retour de captivité, présomption qu'il s'agissait bien d'un grand invalide et d'une invalidité incontestablement due à la captivité dans les camps de concentration.

Depuis cette loi, la question d'une extension des avantages de 1914-1918 aux veuves qui ont épousé un invalide de la guerre de 1940-1945 s'est posée à diverses reprises. Ni les gouvernements successifs, ni le législateur n'y ont donné suite.

C'est dire que la question est délicate. Les éléments en sont connus, mais ce qui rend l'étude particulièrement malaisée, c'est l'exemple de ce qu'il ne faut pas faire dans ce domaine, exemple que fournit le régime encore en vigueur pour les veuves d'invalides de 1914-1918.

ANTWOORD.

Zoals reeds in een vorig antwoord werd gezegd is het pensioen dat toegekend wordt aan de weduwen 1914-1918 die na het schadegeval, maar vóór 31 December 1929 getrouwd zijn, een vrijgevigheid.

Het verlenen van een soortgelijke vrijgevigheid voor de oorlog 1940-1945 hangt af van verschillende factoren, zoals de financiële mogelijkheden, de grenzen van de vrijgevigheid en de maat die daarbij moet worden gehouden.

Dit vraagstuk is des te moeilijker daar de ervaring na 1914-1918 heeft geleerd dat deze vrijgevigheid, die een afwijking is van het gemeen recht, aanleiding heeft gegeven tot betreurenswaardige ontduikingen en misbruiken.

Wellicht is het nuttig te herinneren aan de standpunten die ten deze sinds 1940 werden ingenomen.

Reeds in September 1940 werd in de overgangsregeling voor de militaire slachtoffers van de oorlog 1940-1945 een dergelijke vrijgevigheid van de hand gewezen.

Na de bevrijding was het noodzakelijk voorlopige maatregelen te nemen ten behoeve van de slachtoffers van de burgerlijke plicht 1940-1945. Ook deze maatregelen berusten uitsluitend op het beginsel van een stricte herstelvergoeding.

Het beginsel om slechts een pensioen toe te kennen aan de weduwen die vóór het schadegeval waren getrouwd, werd spijts sterke druk gehandhaafd in de wet van 26 Augustus 1947, die de vergoeding aan de slachtoffers van de burgerlijke of militaire plicht van de oorlog 1940-1945 definitief regelde.

Twee uitzonderingen werden gemaakt, waar een pensioen werd toegekend :

1° om het offer te erkennen van de vrouwen die getrouwd zijn met een groot-oorlogsslachtoffer;

2° om tegemoet te komen aan het argument van de verloofden die op hun verloofde, *politiek gevangene*, hebben gewacht. De wet verleent hun het volledige weduwepensioen, indien het huwelijk werd voltrokken en het slachtoffer overleden is vóór 26 Augustus 1947, zonder dat de overledene een *aanvraag* om pensioen had ingediend. Men was van oordeel dat de omstandigheid van het overlijden kort na de terugkeer uit gevangenschap een vermoeden was dat het slachtoffer een groot-invalide was en de invaliditeit onbetwistbaar aan de gevangenschap in de concentratiekampen moet worden toegeschreven.

Sinds deze wet werd herhaaldelijk gevraagd de voordelen van 1914-1918 uit te breiden tot de weduwen die met een invalide van de oorlog 1940-1945 zijn getrouwd. De opeenvolgende regeringen noch de wetgever hebben hieraan gevolg gegeven.

Dit bewijst hoe kies het probleem is. De gegevens zijn bekend. Maat wat de studie er van zo bijzonder moeilijk maakt is het voorbeeld van wat ten deze niet mag worden gedaan, welk voorbeeld wordt gegeven door de regeling die thans nog van kracht is voor de weduwen van invaliden 1914-1918.

Les études se poursuivent. Des contacts ont été établis avec les associations. Rien ne permet cependant de dire quand une solution acceptable pourra être présentée au Parlement.

QUESTION N° 4.

A diverses reprises déjà, certains représentants de groupements d'invalides ont désiré connaître le nombre de décisions de commissions de pension de réparation, cassées par un arrêt du Conseil d'Etat.

RÉPONSE.

Ce nombre est de 76 sur 95.000 décisions. Voici le détail de ces chiffres :

A remarquer, tout d'abord, que le premier recours au Conseil d'Etat, en cette matière, date du 5 octobre 1948.

La période à laquelle se rapportent les chiffres cités s'étend donc du 1er octobre 1948 au 31 décembre 1956.

Nombre décisions :

en première instance (C.P.R.) . . .	95.930
en appel (C.A.P.R.)	39.213
Recours devant le Conseil d'Etat ayant fait l'objet d'un arrêt	184
Décisions de la C.A.P.R. annulées par un arrêt du Conseil d'Etat	76

QUESTION N° 5 :

Pourquoi n'accorde-t-on pas la pension de survie à la veuve d'un pensionné ?

RÉPONSE :

Situation actuelle.

En vertu des dispositions légales sur la matière, aucun droit à la pension n'est ouvert à la femme qui a épousé un pensionné.

Ce principe est inscrit dans la loi organique du 21 juillet 1844. Il faut chercher la raison de cette disposition dans l'exposé des motifs de la loi qui s'exprime à ce sujet comme suit :

« L'expérience a prouvé des abus qui résultent du principe contraire inscrit dans le règlement des pensions de 1822 ».

De studie wordt voortgezet. Met de verenigingen zijn contacten gelegd. Maar toch is het niet mogelijk te zeggen wanneer aan het Parlement een aannemelijke oplossing voorgelegd zal kunnen worden.

VRAAG N° 4.

Herhaaldelijk hebben sommige vertegenwoordigers van invalidenverenigingen reeds de wens uitgesproken om het aantal te kennen van de beslissingen van commissions voor herstelpensioenen die bij een arrest van de Raad van State werden vernietigd.

ANTWOORD.

Dit aantal bedraagt 76 op 95.000 beslissingen. Zie hier de ontleding van deze cijfers :

Allereerst valt op te merken dat het eerste beroep op de Raad van State dagtekt van 5 Oktober 1948.

Het tijdvak waarop deze cijfers betrekking hebben, loopt dus van 1 October 1948 tot 31 December 1956.

Aantal beslissingen :

in eerste aanleg (C.H.P.)	95.930
in hoger beroep (C.B.H.P.)	39.213
Beroepen bij de Raad van State waarover een arrest is gewezen	184
Aantal beslissingen van de C.B.H.P. die bij een arrest van de Raad van State werden vernietigd	76

VRAAG N° 5.

Waarom verleent men geen overlevingspensioen aan de weduwe van een gepensioneerde ?

ANTWOORD.

Huidige toestand.

Krachtens de desbetreffende wettelijke bepalingen heeft de vrouw die met een gepensioneerde is getrouwd, geen aanspraak op een overlevingspensioen.

Dit beginsel is neergelegd in de organieke wet van 21 Juli 1844. De reden hiervan is te vinden in de memorie van toelichting van de wet, die ten deze zegt :

« De ervaring heeft geleerd dat het tegenovergestelde in het pensioenreglement van 1822 neergelegde beginsel tot misbruiken heeft geleid. »

Il convient de remarquer que les pensions de survie, lesquelles étaient avant 1936 à charge de caisses, qui avaient des statuts assez divers, sont actuellement à charge de l'Etat.

Celui-ci se couvre de la charge par une retenue de 6 p. c. sur les traitements du personnel en activité. S'il a pu, en 1936, admettre un relèvement très intéressant de ces pensions à la base, c'était en considération qu'il ne reprenait pas d'autres charges que celles qui incombaient avant cela aux caisses supprimées.

Les ressources constituées par l'ensemble de ces retenues sur les traitements des agents en activité ne suffisent pas à couvrir les dépenses des pensions de survie.

Le déficit, a été de l'ordre de 140 millions, pour 1956.

La question de l'octroi d'une pension aux veuves qui ont épousé un pensionné est donc avant tout une question de financement non seulement de la nouvelle charge mais du déficit actuel.

Monsieur le Ministre rappelle à ce sujet la déclaration qu'il a faite à la Chambre le 24 janvier dernier, au cours de l'examen du budget des pensions, répondant à un orateur qui avait comparé les ayant droits aux pensions à un actionnaire d'une entreprise.

« Quand une affaire va mal, on fait appel aux actionnaires afin qu'ils fournissent les capitaux nécessaires pour que l'affaire puisse continuer à fonctionner. — La véritable solution devant le déficit de 140 millions — et qui va croissant — serait d'augmenter les ressources de la Caisse des pensions de survie, ce qui lui permettrait d'accorder des avantages plus considérables... » .

Certaines mesures devraient être envisagées à cette fin, par exemple, augmenter le retenue de 6 p.c. sur les traitements d'activité ou bien de frapper les pensions d'une retenue de solidarité à laquelle seraient soumis tous les pensionnés.

Le Gouvernement n'a pas pu se résoudre jusqu'ici, à proposer de pareilles mesures.

QUESTION N° 6.

L'article 5 de la loi du 2 août 1955 stipule que les pensions sont relevées par application du coefficient prévu à l'article 3 (résultant de la comparaison du traitement maximum du grade dans le barème antérieur, avec le maximum du même grade dans le nouveau barème) chaque fois qu'une modification survient dans le maximum du traitement du grade.

Un barème nouveau est en vigueur depuis le 17 mai 1956 pour les membres de la Police judiciaire. Les pensionnés peuvent-ils espérer toucher bientôt la péréquation ?

Er valt op te merken dat de overlevingspensioenen, die vóór 1936 ten laste vielen van kassen met een zeer verschillend statuut, thans ten bezware van de Staat zijn.

De Staat bestrijdt deze last uit een inhouding van 6 pct. op de wedden van het actief personeel. Wel heeft hij in 1936 de grondslag van deze pensioenen aanzienlijk kunnen verhogen, maar dit berustte uitsluitend op de overweging dat hij geen andere lasten overnam dan die welke vroeger door de afgeschafte kassen werden gedragen.

De inkomsten uit de gezamenlijke inhoudingen op de wedden van de actieve ambtenaren zijn niet voldoende om de overlevingspensioenen te betalen.

Het tekort bedroeg in 1956 circa 140 miljoen.

De toekenning van een pensioen aan de weduwen die met een gepensioneerde zijn getrouwd, is dus in de eerste plaats een financieringsprobleem, niet alleen wat de nieuwe lasten maar ook wat het huidige tekort betreft.

De Minister herinnert in dit verband aan de verklaring die hij op 24 Januari jongstleden, tijdens de behandeling van de begroting van Pensioenen, in de Kamer heeft afgelegd als antwoord op een spreker die de rechthebbenden op een pensioen aan de aandeelhouders van een onderneming had vergeleken :

« Wanneer het in een zaak slecht gaat, vraagt men aan de aandeelhouders dat zij de nodige kapitalen zouden verstrekken opdat de zaak zou kunnen blijven bestaan. De werkelijke oplossing voor het tekort van 140 miljoen, dat steeds stijgt, zou de verhoging zijn van de inkomsten van de Kas voor Overlevingspensioenen, waardoor deze in staat zou zijn nog grotere voordelen te verlenen... »

Daartoe zouden sommige maatregelen moeten worden genomen, zoals bij voorbeeld de verhoging van de inhouding van 6 pct. op de activiteitswedde of de invoering van een solidariteitsinhouding op de pensioenen van al de gepensioneerden.

De Regering heeft er tot dusverre nog niet kunnen toe besluiten dergelijke maatregelen voor te stellen.

VRAAG Nr 6.

Artikel 5 van de wet van 2 Augustus 1955 bepaalt dat de pensioenen worden verhoogd door toepassing van de in artikel 3 bepaalde coëfficiënt (die verkregen wordt door de maximum-wedde van de graad in de vroegere weddeschaal te vergelijken met het maximum van dezelfde rang in de nieuwe weddeschaal), telkens wanneer de maximum-wedde van de rang wordt gewijzigd.

Sinds 17 Mei 1956 is een nieuwe weddeschaal van kracht voor de leden van de gerechtelijke politie. Mogen de gepensioneerden hopen dat zij weldra het geperequateerde pensioen zullen trekken ?

RÉPONSE.

Bien que daté du 17 mai 1956, l'arrêté royal fixant le nouveau barème dont il s'agit n'a pas été publié au *Moniteur*. La Cour des Comptes se refuse à viser les pensions revisées sur un barème non exécutoire.

D'autre part, selon des informations officieuses, le dit barème serait en voie d'être remanié.

Le Département est dans l'impossibilité d'appliquer l'article 5 sur des bases non fixées.

Les pensionnés intéressés sont au nombre de \pm 85.

La même situation se retrouve pour les facteurs des postes; un nouvel arrêté fixe un barème plus élevé, tout en créant un nouveau grade, celui de facteur principal. Toutefois, comme aucun arrêté ne fixe les conditions d'octroi de ce nouveau grade, la Cour des Comptes refuse d'entériner les quelques cas de péréquation qui lui ont été soumis. Force est donc d'attendre que le Département des Communications ait pris l'arrêté voulu.

Il y a là quelque 7.000 cas à revoir.

Enfin, la péréquation des pensions des instituteurs communaux doit se réaliser chaque fois qu'une commune modifie le supplément communal qu'elle peut attribuer.

Environ 188 communes l'ont fait et cela intéresse \pm 500 pensionnés.

Le travail est terminé pour 97 cas. Il se poursuit pour les autres.

QUESTION N° 7.

Le Ministre des Finances adresse aux communes des demandes de recouvrement des parts de pension mises à leur charge par la loi du 1er août 1923 modifiant la loi organique de l'enseignement primaire.

Ces demandes portent que l'apurement de la dette doit être effectué avant le 15 mars, faute de quoi le Crédit communal se charge du recouvrement.

Il est demandé si la commune qui ne dispose plus de crédit peut s'en remettre sans plus au Crédit Communal pour intervenir.

RÉPONSE.

La réponse est affirmative. Ces récupérations se font conformément aux prescriptions de l'article 1er de l'arrêté royal du 20 octobre 1924, réglant le mode de recouvrement des parts d'intervention des communes dans le paiement des pensions des professeurs et instituteurs communaux.

Le texte est ainsi conçu :

« Les sommes incombant à partir de 1923 aux communes dans le paiement des traitements et pensions spécifiés aux articles 1er et 4 de la loi du

ANTWOORD.

Hoewel het koninklijk besluit tot vaststelling van de nieuwe weddeschaal dagteken van 17 Mei 1956, is het nog niet in het *Staatsblad* bekendgemaakt. Het Rekenhof weigert de pensioenen te viseren, die volgens een nieuwe, niet uitvoerbare schaal zijn berekend.

Aan de andere kant zou deze schaal, naar officieus verluidt, opnieuw gewijzigd worden.

Het Departement kan artikel 5 onmogelijk toepassen op niet vastgestelde grondslagen.

Er zijn circa 85 gepensionneerden in dit geval.

Hetzelfde doet zich voor wat de brievenbestellers betreft; een nieuw besluit stelt een hogere weddeschaal vast en voert tevens ook een nieuwe graad, in die van eerstaanwezend brievenbesteller. Maar aangezien de toekenningsvoorwaarden van deze nieuwe rang bij geen enkel besluit zijn bepaald, weigert het Rekenhof de enkele geperequateerde bedragen te bekrachten die hem zijn voorgelegd. Men moet dus wachten tot het Departement van Verkeerswezen het vereiste besluit heeft genomen.

Ongeveer 7.000 gevallen zullen moeten worden herzien.

Ten slotte moeten ook de pensioenen van de gemeentelijke onderwijzers worden geperequateerd, telkens als een gemeente haar gemeentelijke weddebijslag wijzigt.

Ongeveer 188 gemeenten hebben zulks gedaan en dit interesseert circa 500 gepensionneerden.

97 gevallen werden afgehandeld. Het werk wordt voor de overige voortgezet.

VRAAG Nr 7.

De Minister van Financiën richt aan de gemeenten aanvragen tot terugbetaling van de pensioenaandelen, die bij de wet van 1 Augustus 1923 houdende wijziging van de wet tot inrichting van het lager onderwijs te hunnen laste vallen.

Luidens deze aanvragen moet de schuld vóór 15 Maart worden aangezuiverd, zonet zal het Gemeentekrediet zich met de invordering belasten.

Kan een gemeente die geen kredieten meer heeft, zonder meer op het Gemeentekrediet vertrouwen om dit te regelen ?

ANTWOORD.

Het antwoord luidt bevestigend. Het verhaal van deze bedragen geschiedt overeenkomstig artikel 1 van het koninklijk besluit van 20 October 1924, regelende de wijze van verhaal der aandelen van de gemeenten in de betaling van de wedden en pensioenen van de gemeentelijke leraars en onderwijzers.

Deze tekst luidt :

« De sommen welke, te beginnen met het jaar 1923, ten laste van de gemeenten komen in de betaling van de wedden en pensioenen bepaald in de

1er août 1923, modifiant la loi organique de l'enseignement primaire du 14 août 1920, seront récupérées par le Ministère des Sciences et des Arts (alors chargé des pensions de l'enseignement) à l'intervention du Crédit Communal de Belgique, sur les sommes revenant aux communes dans le produit des impôts directs ou sur celles qui leur sont attribuées dans la répartition du Fonds des communes. »

C'est à seule fin de permettre aux communes de se libérer à charge des crédits qu'elles auraient éventuellement prévus à leur budget à cet effet, que la demande leur est adressée au préalable. Il leur suffit de faire connaître qu'elles n'ont pas les crédits nécessaires pour que le texte ci-dessus soit appliqué.

Conclusion.

Il est évident que la charge des pensions ira en augmentant en fonction des lois existantes mais aussi et surtout à cause du nombre toujours croissant de pensionnés.

D'autre part, des revendications diverses et souvent légitimes sont présentées dans le même domaine. Elles sont défendues avec ténacité et il est probable qu'elles finiront par être réalisées en tout ou en partie. Elles auront une incidence financière plus ou moins importante.

Le budget des Pensions est incontestablement très élevé. Il a un caractère social que le législateur a progressivement amplifié et dont le pays peut être fier.

* *

Le projet de budget a été adopté par 9 voix contre 3.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
L. BRIOT.

Le Président,
P. DE SMET.

artikelen 1 en 4 der wet van 1 Augustus 1923 tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs van 14 Augustus 1920, zullen verhaald worden door het Ministerie van Kunsten en Wetenschappen (dat toen belast was met de pensioenen voor het onderwijs) door bemiddeling van het Gemeente-krediet van België op de sommen welke aan de gemeenten verschuldigd zijn in de opbrengst der rechtstreekse belastingen of op de sommen die haar worden toegekend bij het verdelen van het Fonds der Gemeenten. »

Het is uitsluitend om de gemeenten in staat te stellen deze aandelen te betalen met de kredieten die zij daartoe eventueel op hun begroting hebben uitgetrokken, dat de aanvraag hun van te voren wordt toegestuurd. Het volstaat te doen weten dat zij niet over de vereiste kredieten beschikken, opdat de vorenstaande tekst zou worden toegepast.

Besluit.

Het is duidelijk dat de pensioenlast zal blijven toenemen ingevolge de bestaande wetten, maar ook en vooral ingevolge het toenemend aantal gepensioneerden.

Verder worden allerlei en trouwens vaak gegronde eisen op dat gebied gesteld. Zij worden hardnekkig verdedigd en zullen waarschijnlijk vroeg of laat geheel of ten dele ingewilligd worden. Zij zullen een min of meer grote financiële weerslag hebben.

De begroting van Pensioenen is ontgensprekelijk zeer hoog. Zij heeft een sociaal karakter, dat de wetgever geleidelijk heeft uitgebreid en waar het land fier mag op gaan.

* *

De begroting is aangenomen met 9 tegen 3 stemmen.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
L. BRIOT.

De Voorzitter,
P. DE SMET.

ANNEXE.

Tableau I.

Pensions civiles.

*Estimation de la charge annuelle pour les années
1958 à 1976.*

BIJLAGE.

Tabel I.

Burgerlijke pensioenen.

*Raming van de jaarlijkse last voor de jaren
1958 tot 1976.*

ANNÉES — JAREN	Pensions aux fonctionnaires, membres du clergé et membres du personnel enseignant de l'Etat et magistrats		Pensions au personnel enseignant communal, adoptable et adopté	
	<i>Pensioenen der ambtenaren, geestelijkheid, leden van het onderwijsend personeel van de Staat en magistraten</i>		<i>Pensioenen van gemeentelijk, aanneembaar en aangenomen onderwijsend personeel</i>	
	Nombr — Aantal	Charge (taux : 112,5 %) Last (bedrag : 112,5 %)	Nombr — Aantal	Charge (taux : 112,5 %) Last (bedrag : 112,5 %)
1958	19.450	1.599.000.000	18.226	1.330.000.000
1959	19.791	1.627.000.000	18.541	1.353.000.000
1960	20.431	1.655.000.000	18.856	1.376.000.000
1961	20.472	1.683.000.000	19.185	1.400.000.000
1962	20.812	1.711.000.000	19.500	1.423.000.000
1963	21.165	1.740.000.000	19.815	1.446.000.000
1964	21.506	1.768.000.000	20.144	1.470.000.000
1965	21.846	1.796.000.000	20.459	1.493.000.000
1966	22.187	1.824.000.000	20.775	1.516.000.000
1967	22.600	1.858.000.000	21.172	1.545.000.000
1968	22.771	1.872.000.000	21.323	1.556.000.000
1969	23.002	1.891.000.000	21.556	1.573.000.000
1970	23.245	1.911.000.000	21.775	1.589.000.000
1971	23.488	1.931.000.000	21.994	1.605.000.000
1972	23.720	1.950.000.000	22.227	1.622.000.000
1973	23.963	1.970.000.000	22.446	1.638.000.000
1974	24.194	1.989.000.000	22.666	1.654.000.000
1975	24.425	2.009.000.000	22.885	1.670.000.000
1976	24.668	2.028.000.000	23.118	1.687.000.000

Tableau II.

Pensions militaires.

*Estimation de la charge annuelle pour les années
1958 à 1974.*

Tabel II.

Militaire pensioenen.

*Raming van de jaarlijkse last voor de jaren
1958 tot 1974.*

ANNÉES JAREN	Pensions militaires de retraite <i>Militaire rustpensioenen</i>	
	Nombre Aantal	Charge (taux : 112,5 %) Last (bedrag : 112,5 %)
1958	32.800	1.804.000.000
1959	35.100	1.911.000.000
1960	36.850	2.027.000.000
1961	38.450	2.115.000.000
1962	39.650	2.181.000.000
1963	41.700	2.294.000.000
1964	45.740	2.516.000.000
1965	45.810	2.520.000.000
1966	46.250	2.544.000.000
1967	46.470	2.556.000.000
1968	46.690	2.568.000.000
1969	47.320	2.603.000.000
1970	48.700	2.679.000.000
1971	50.030	2.752.000.000
1972	51.740	2.846.000.000
1973	56.690	3.118.000.000
1974	56.940	3.132.000.000

Tableau III.

Tabel III.

Pensions de guerre.

*Estimation de la charge annuelle pour les années
1958 à 1976.*

Oorlogspensioenen.

*Raming van de jaarlijkse last voor de jaren
1958 tot 1976.*

ANNÉES — JAREN	Guerre 1914-1918. — Oorlog 1914-1918		Guerre 1940-1945. — Oorlog 1940-1945	
	Charge budgétaire <i>Budgetaire last</i> (105 %)	Dépense réelle <i>Werkelijke uitgave</i> (105 %)	Charge budgétaire <i>Budgetaire last</i> (105 %)	Dépense réelle <i>Werkelijke uitgave</i> (105 %)
	1.677.000.000	2.095.000.000	1.342.000.000	1.730.000.000
1958	1.733.000.000	1.900.000.000	1.357.000.000	1.776.000.000
1959	1.740.000.000	1.826.000.000	1.366.000.000	1.817.000.000
1960	1.733.000.000	1.695.000.000	1.368.000.000	1.852.000.000
1961	1.728.000.000	1.608.000.000	1.370.000.000	1.883.000.000
1962	1.723.000.000	1.495.000.000	1.372.000.000	1.914.000.000
1963	1.717.000.000	1.372.000.000	1.374.000.000	1.948.000.000
1964	1.711.000.000	1.268.000.000	1.376.000.000	1.978.000.000
1965	1.716.000.000	1.145.000.000	1.379.000.000	2.012.000.000
1966	1.700.000.000	1.044.000.000	1.377.000.000	2.005.000.000
1967	1.689.000.000	895.000.000	1.373.000.000	1.961.000.000
1968	1.678.000.000	748.000.000	1.370.000.000	1.910.000.000
1969	1.657.000.000	500.000.000	1.367.000.000	1.852.000.000
1970	1.583.000.000	350.000.000	1.360.000.000	1.795.000.000
1971	1.578.000.000	295.000.000	1.349.000.000	1.730.000.000
1972	1.568.000.000	225.000.000	1.339.000.000	1.670.000.000
1973	150.000.000	150.000.000	1.329.000.000	1.610.000.000
1974 (1)	100.000.000	100.000.000	1.323.000.000	1.550.000.000
1975	50.000.000	50.000.000	1.308.000.000	1.425.000.000
1976				

(1) Les effets du Fonds de dotation cessent au 31 décembre 1973 — Les annuités fixes de 1.510.000.000 sont ainsi supprimées. — *De uitwerking van het Dotatiefonds houdt op dd.31 December 1973 — De vaste annuïteiten van 1.510.000.000 zijn aldus afgeschaft.*

Tableau IV.

Tabel IV.

Pensions sociales.

Estimation de la charge annuelle pour les années 1958 à 1976.

Sociale pensioenen.

Raming van de jaarlijkse last voor de jaren 1958 tot 1976.

Année	Subvention annuelle à la Caisse nationale des Pensions de retraite et de survie (loi du 21 mai 1955) (taux 100 %)	Allocations à la Caisse nationale des Pensions de retraite et de survie (lois coordonnées sur l'assurance en vue de la vieillesse et du décès pré-maturé) (taux 100 %)	Subvention annuelle à la Caisse nationale des Pensions pour employés (taux 100 %)	Contribution de l'Etat dans la constitution des rentes de vieillesse et des rentes de veuve (taux 100 %)	Subvention au Fonds de solidarité et de garantie en matière de pension de vieillesse aux indépendants (taux 100 %)	Pensions des ouvriers mineurs (contribution de l'Etat)
Jaar	<i>Uitkering aan de Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen (uitvoering van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood) (bedrag 100 %)</i>	<i>Jaarlijkse toelage aan de Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen (uitvoering van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood) (bedrag 100 %)</i>	<i>Jaarlijkse toelage aan de Nationale Kas voor Biedendepensioenen (bedrag 100 %)</i>	<i>Rijksbijdrage tot het reserverf van de ouderdoms- en weduwerenten (bedrag 100 %)</i>	<i>Toelage aan het Solidariteits- en Waarborgfonds inzake de ouderdomspensioenen van de zelfstandige arbeiders (bedrag 100 %)</i>	<i>Pensioen der mijnwerkers (Rijksbijdrage)</i>
1958	1.360.000.000	505.000.000	320.000.000	185.000.000	800.000.000	Le régime de la pension des ouvriers mineurs est appelé à subir des modifications et un nouveau plan de financement de ces pensions est à l'étude. — <i>De regeling van de mijnwerkerspensioenen zal wijzigingen ondergaan en een nieuw financieringsplan van deze pensioenen ligt ter studie.</i>
1959	1.400.000.000	505.000.000	330.000.000	195.000.000	825.000.000	
1960	1.440.000.000	505.000.000	340.000.000	210.000.000	850.000.000	
1961	1.480.000.000	505.000.000	350.000.000	225.000.000	875.000.000	
1962	1.520.000.000	505.000.000	360.000.000	240.000.000	900.000.000	
1963	1.560.000.000	505.000.000	370.000.000	255.000.000	925.000.000	
1964	1.600.000.000	505.000.000	380.000.000	270.000.000	950.000.000	
1965	1.640.000.000	505.000.000	390.000.000	285.000.000	975.000.000	
1966	1.680.000.000	505.000.000	400.000.000	300.000.000	1.000.000.000	
1967	1.720.000.000	505.000.000	410.000.000	315.000.000	1.025.000.000	
1968	1.760.000.000	505.000.000	420.000.000	330.000.000	1.050.000.000	
1969	1.800.000.000	505.000.000	430.000.000	345.000.000	1.075.000.000	
1970	1.840.000.000	505.000.000	440.000.000	360.000.000	1.100.000.000	
1971	1.880.000.000	505.000.000	450.000.000	375.000.000	1.125.000.000	
1972	1.920.000.000	505.000.000	460.000.000	390.000.000	1.150.000.000	
1973	1.960.000.000	505.000.000	470.000.000	405.000.000	1.175.000.000	
1974	2.000.000.000	505.000.000	480.000.000	420.000.000	1.200.000.000	
1975	—	505.000.000	490.000.000	435.000.000	1.225.000.000	
1976	—	505.000.000	500.000.000	450.000.000	—	

Questions et Réponses.

I. — Votre rapporteur a souhaité éclairer un autre point relatif à la péréquation des pensions prévue par la loi du 2 août 1955. C'est la question des fonctions supprimées dans les barèmes établis après le 30 juin 1948 et pour lesquelles il n'est, par conséquent, pas possible, sans prendre par arrêté royal des dispositions adéquates, de déterminer le maximum du grade dans le barème en vigueur au 1er janvier 1955, aux fins d'appliquer la loi de péréquation.

RÉPONSE.

La question se compliquait dès l'origine par la multiplicité des situations, mais surtout par le nombre de cas différents compris dans chacune d'elles. Indépendamment du cas de fonctions qui ne se retrouvent plus dans le dernier barème, il y a, en effet, d'autres difficultés qui sont visées par la délégation donnée au Roi dans l'article 7 de la loi du 2 août 1955.

Tous ces cas ont dû faire l'objet de consultations tant auprès des départements d'origine, que des instances compétentes; ces consultations ont évidemment retardé la solution.

Quoi qu'il en soit, un premier arrêté a été pris sous la date du 2 février 1957. Il permet de régler la grosse majorité des cas difficiles en suspens, qui se rapportent à neuf situations différentes et visent un total de 1.750 pensions environ (parmi lesquelles \pm 600 cas de fonctions supprimées).

Au 12 mars 1957, la Cour des Comptes avait pu être saisie de 1.137 cas de pensionnés et 480 cas de veuves, soit au total 1.617 cas.

La Cour les restitue progressivement. La plupart des cas sont, au surplus, payés à titre d'avance.

Il reste en instance \pm 140 cas, qui attendent la publication d'un barème.

II. — Un membre a demandé la signification précise de la phrase citée plus haut relative aux effets sur le montant des pensions de vieillesse « de la durée plus longue de participation à la Sécurité sociale ».

Le Ministre a répondu qu'il était naturel que plus la participation à la Caisse de Retraite s'allonge, plus est grande la pension servie du chef des versements effectués. Or, l'Etat intervient dans le montant total de la pension par un complément qui est proportionnel à la rente acquise du chef des versements, avec un maximum de 1.200 francs par an. (Application de l'article 12 de l'arrêté du Régent du 12 septembre 1946).

Vragen en Antwoorden

I. — Uw verslaggever wenste een ander punt op te helderen in verband met de perekwatie van de pensioenen als bepaald bij de wet van 2 Augustus 1955. Het betreft de ambten die afgeschaft zijn in de na 30 Juni 1948 opgemaakte weddeschalen en waarvoor het derhalve niet mogelijk is, zonder bij koninklijk besluit de vereiste bepalingen te nemen, het maximum van de graad in de op 1 Januari 1955 van kracht zijnde weddeschaal vast te stellen met het doel de perekwatielwet toe te passen.

Antwoord :

De kwestie was van in den beginne ingewikkeld ingevolge de veelvuldigheid van de toestanden, doch vooral wegens het aantal verschillende gevallen dat in elke daarvan voorkwam. Afgezien van het geval van ambten die niet meer voorkomen in de jongste weddeschaal, worden er inderdaad nog andere moeilijkheden beoogd met de opdracht die bij artikel 7 van de wet van 2 Augustus 1955 aan de Koning wordt gegeven.

Voor al die gevallen moet overleg gepleegd worden zowel met de Departementen van oorsprong als met de bevoegde instanties; hierdoor is de oplossing natuurlijk vertraagd geworden.

Hoe het ook zij, een eerste besluit werd genomen op 2 Februari 1957. Hierdoor wordt de regeling mogelijk van de grote meerderheid van de moeilijke hangende gevallen, die slaan op negen verschillende toestanden en waarbij een totaal van ca. 1.750 pensioenen (waaronder \pm 600 gevallen van afgeschafte ambten) betrokken zijn.

Op 12 Maart 1957 zijn aan het Rekenhof 1.137 gevallen van gepensioneerden en 480 gevallen van weduwen d.i. in totaal 1.617 gevallen, voorgelegd kunnen worden.

Het Hof zendt ze geleidelijk terug. In de meeste gevallen wordt trouwens bij voorschot betaald.

Er blijven nog \pm 140 gevallen in behandeling, die wachten op de bekendmaking van een weddeschaal.

II. — Een lid heeft gevraagd wat de juiste betekenis is van de vorenstaande verklaring dat het bedrag van de ouderdomspensioenen stijgt « met de duur van de deelneming in de maatschappelijke zekerheid ?

De Minister heeft geantwoord dat hoe langer de deelneming in de Kas voor Rustpensioenen duurt, hoe groter natuurlijk het pensioen wordt dat op grond van de verrichte stortingen wordt uitgekeerd. De Staat verleent echter op het totale pensioenbedrag een bijslag in verhouding tot de rente die van de stortingen is gekweekt, voor een bedrag van ten hoogste 1.200 frank per jaar. (Toepassing van artikel 12 van het Regentsbesluit van 12 September 1946.)

Il s'ensuit que le montant total des interventions de l'Etat de ce chef, s'accroît dans la mesure où s'élève le montant global des rentes dues du chef des versements.

III. — Un membre ayant exprimé la pensée que le problème de l'octroi d'une pension aux veuves mariées après le fait dommageable pourrait être examiné par une *commission mixte*, le Ministre a répondu que pareille commission ne se justifie que lorsque le Gouvernement n'est pas parfaitement éclairé sur le sens des revendications et sur les autres données d'un problème; mais que, cependant, il examinerait, en tenant compte des pourparlers en cours avec les groupements intéressés, toute proposition concrète qui lui serait faite par l'honorable membre quant à la composition de cette commission et aux limites de sa mission.

IV. — Plusieurs membres ont échangé des vues sur les différences existant entre les divers régimes de pension au point de vue du cumul de la pension avec un traitement ou salaire résultant d'une activité à laquelle se livre le pensionné.

Dans certains régimes, ce cumul, et l'autorisation de se livrer à une activité quelconque après la mise à la pension, sont pratiquement interdits; dans d'autres au contraire, le cumul est tantôt réglementé, tantôt autorisé sans restriction.

L'échange de vues fait ressortir combien certaines situations sont délicates et demandent des solutions nuancées, notamment lorsqu'il s'agit de pensions accordées prématurément, pour raison de santé ou en vertu d'un contrat. Il s'en dégage qu'il serait expédié de ne pas tenter de réduire sans plus tous ces régimes, essentiellement différents de par leur nature même, à une règle commune, et de ne pas toucher aux situations acquises, mais que la limitation de cumul devrait être étudiée dans le sens de l'autorisation jusqu'au montant des ressources qui existaient au moment de la mise à la pension, et que cette règle nouvelle ne devrait s'appliquer qu'aux nouveaux cumuls.

Le Ministre tient à souligner que le projet de loi qu'il a fait élaborer et qui se trouve actuellement au Conseil d'Etat, est fondé sur ces principes.

Hieruit volgt dat het totale bedrag van de Rijksbijdragen stijgt naargelang het totale bedrag toeneemt van de renten die uit hoofde van de stortingen zijn verschuldigd.

III. — Een lid had als zijn opvatting te kennen gegeven dat het vraagstuk van de toekenning van een pensioen aan de weduwen die na het schadegeval gehuwd zijn, door een *gemengde commissie* onderzocht zou kunnen worden; de Minister antwoordt hierop dat zulk een commissie slechts te rechtvaardigen is wanneer de Regering niet volledig ingelicht is over de zin van de eisen en over de andere gegevens van het vraagstuk, maar dat hij toch, rekening houdende met de onderhandelingen die met de betrokken groeperingen aan de gang zijn, elk concreet voorstel van het geachte lid in verband met de samenstelling van die commissie en de grenzen van haar opdracht zou onderzoeken.

IV. — Verscheidene leden hebben van gedachten gewisseld over de verschillen die tussen de onderscheidene pensioenregelingen bestaan inzake de cumulatie van een pensioen met een wedde of een loon voortkomend van de activiteit van de gepensioneerde.

In sommige stelsels is die samenvoeging praktisch verboden en mag de gepensioneerde geen enkele activiteit meer uitoefenen; in andere daarentegen is de cumulatie hetzij gereglementeerd, hetzij zonder beperking toegelaten.

Uit de gedachtenwisseling blijkt hoe kies bepaalde toestanden zijn en welke genuanceerde oplossingen zij eisen, met name als het gaat om vervroegde pensioenen die om gezondheidsredenen of krachtens een contract werden verleend. Het schijnt niet wenselijk zonder meer die uiteraard zeer verschillende stelsels aan eenzelfde regel te onderwerpen en aan de verkregen rechten te raken; wel zou moeten onderzocht worden of de cumulatie niet kan toegelaten worden ten belope van het bedrag van de inkomsten op het ogenblik van de oppensioenstelling, waarbij deze nieuwe regel slechts voor de nieuwe gevallen van samenvoeging zou gelden.

De Minister legt de nadruk er op dat het wetsontwerp dat hij heeft laten voorbereiden en dat thans aan de Raad van State is onderworpen, op die beginselen gegrond is.